

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 620
van **PETER WOUTERS**
datum: 2 juli 2018

aan **JO VANDEURZEN**
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Seksualiteit bij 65-plussers - Taboedoorbrekende initiatieven

Uit het onderzoek dat vier studenten van Thomas More Turnhout voerden voor hun bachelorproef bleek dat de houding van verpleegkundigen over seksualiteit een grote invloed heeft op het welzijn van 65-plussers. Het gaat voornamelijk om mensen in een rusthuis of ouderen die thuisverpleging over de vloer krijgen. Wanneer een oudere patiënt of bewoner bijvoorbeeld een erectie heeft tijdens het wassen, wordt dit vaak beschouwd als een gedragsprobleem. Vaak krijgen de ouderen hier dan medicatie voor terwijl het dikwijls om een natuurlijke reactie gaat. Anderen kunnen het ook als grensoverschrijdend gedrag ervaren. Senioren voelen dat er weinig openheid is om te praten over seksualiteit en dus zwijgen ze erover. In de commissie Grensoverschrijdend Gedrag bleek uit de hoorzittingen met de welzijnssector dat ook in de ouderenzorg het taboe over seksualiteit doorbroken moet worden.

De vier studenten van Thomas More ontwikkelden daarom een gezelschapsspel 'Spreken is goud, zwijgen is out', in de vorm van een ganzenbord met denk-, doe- en discussieopdrachten. Het bordspel kan zowel gebruikt worden in zorgopleidingen als door teams van verpleegkundigen die al aan het werk zijn. Door er onderling over te praten, vermindert het taboe. Ook het thema van homoseksualiteit zou aan bod komen in het gezelschapsspel.

Het instrument zou ook reeds de aandacht van de minister hebben getrokken en de vier studenten zouden eind juli 2018 het gezelschapsspel komen voorstellen op het kabinet. Ook vzw Aditi en Sensoa toonden al belangstelling.

1. Overweegt de minister om het gezelschapsspel te promoten en verder uit te rollen? Hoe zal hij dit aanpakken?
2. Kan de minister een overzicht bezorgen van eventuele andere instrumenten die nu reeds ingezet worden om seksualiteit bij 65-plussers bespreekbaar te maken? Op welke manier worden deze gepromoot?

ANTWOORD

op vraag nr. 620 van 2 juli 2018

van **PETER WOUTERS**

1. Seksualiteit van ouderen in een woonzorgcentrum is lange tijd taboe geweest en werd zo goed als genegeerd als wetenschappelijk onderzoeksveld.

Op vandaag erkent men dat ouderen nog steeds behoefte hebben aan seksuele ervaringen, ook als zij opgenomen zijn in een woonzorgcentrum.

Meer onderzoek en begeleiding van de directieleden en het zorgpersoneel behoort tot de aandachtspunten binnen het Vlaams ouderenbeleid.

Ook het project 'Holebi- en transgendersensitieve woonzorgcentra', dat tussen 2016-2018 uitgevoerd werd op initiatief van mijn kabinet, droeg bij tot het bespreekbaar maken van het thema seksualiteit in het woonzorgcentrum. U vindt alle info hierover op www.tachtigtinten.be.

Het gezelschapsspel werd mij nog niet gedemonstreerd maar het is één van de middelen die taboedoorbrekend kunnen werken. De beslissing om het gezelschapsspel, ontwikkeld door de studenten van Thomas More, te gebruiken, ligt echter volledig bij de beheerders of de directies van het woonzorgcentrum.

2. Zoals ik in het antwoord op vraag 1 reeds gezegd heb, ligt de beslissing om een bepaald product of tool te gebruiken binnen de werking van een woonzorgcentrum volledig bij de beheerders of de directie van het woonzorgcentrum. Mijn administratie beschikt niet over gegevens over de gebruikte tools in de woonzorgcentra.

Vanuit het kabinet zijn er wel nauwe contacten met Aditi vzw en Kliq vzw. We kunnen steeds beroep doen op deze verenigingen indien er nood is aan informatie of indien er problemen voorgelegd worden in verband met seksualiteit bij ouderen.

Enkele acties wil ik wel vermelden :

- Er werd in het kader van het project 'Holebi- en transgendersensitieve woonzorgcentra', een magazine opgesteld ivm holebi's en transgenders in het woonzorgcentrum en uitgedeeld aan alle aanwezigen op het symposium van het project 'Holebi- en transgendersensitieve woonzorgcentra'. Deze lezing kan binnen het woonzorgcentrum aangeboden worden en eventueel een aanleiding zijn om het thema met de bewoners te bespreken.
- We hebben de kandidatuur van Bart Hesters ondersteund in het kader van 'Mister Gay'-verkiezingen. Hij is zorgkundige van opleiding en koos voor het thema 'Holebi en transgenderouderen in het woonzorgcentrum' en was ook aanwezig op het symposium in april. Hij mag nu een jaar lang zijn thema verder uitwerken.
- In het kader van het project 'Holebi- en transgendersensitieve woonzorgcentra' werden 16 tekeningen gecreëerd om het thema bij de bewoners en het personeel van het woonzorgcentrum bespreekbaar te maken. Deze tool werd uitgegeven bij uitgeverij Politeia en kan worden aangekocht via hun website. Kliq vzw biedt ook ondersteuning op maat om met deze gespreksmethodiek aan de slag te gaan.
- Nog in het kader van het project 'Holebi- en transgendersensitieve woonzorgcentra' werd een 'Regenboogbarometer' ontworpen. Deze tool omvat 20 vragen ter inspiratie voor woonzorgcentra om te werken rond

genderidentiteit en seksuele diversiteit. Informatie hierover vind je op de website : <https://www.zorg-en-gezondheid.be/wegwijzer>.